

– створення партнерської мережі, в рамках якої учасники отримують широкі можливості для просування корпоративної репутації на регіональному та макроекономічному рівнях;

– впровадження методологічних основ надання допомоги у плануванні та реалізації конкретних соціальних проектів та програм, реалізації корпоративних систем соціальної відповідальності;

– створення банку даних соціальних та екологічних ініціатив, в реалізації яких могли б взяти участь державні органи влади, громадські організації та підприємницькі структури.

Список використаних джерел:

1. Охріменко, О. О. Соціальна відповідальність [Електронне видання] : навчальний посібник / О. О. Охріменко, Т. В. Іванова ; НТУУ «КПІ». – Електронні текстові дані (1 файл: 2,54 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2015. – 157 с.

2. Липчанський, В.О., І.О. Царенко, і Н.С. Пітел. 2020. Етика бізнесу як різновид професійної етики в контексті соціальної відповідальності підприємців та управлінських кадрів. Підприємництво та інновації, вип. 15 (Грудень), 52-58. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/15.9>

3. Соціальна відповідальність – основа філософії бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.svb.org.ua/reviews/sotsialna-vidpovidalnist-osnova-filosofii-biznesu>

УДК 334.021

*Цветік Ю. С.,
Сисоліна Н. П., к.е.н., доц.
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Держава законодавчо забезпечує свободу конкуренції між підприємцями, захищає споживачів від проявів несумлінної конкуренції та монополізму в будь-яких сферах підприємницької діяльності.

Органи державного управління будують свої відносини з підприємцями, використовуючи:

- законодавчу базу;
- податкову та фінансово-кредитну політику, включаючи встановлення ставок податків і процентів по державних кредитах;
- податкові пільги;
- ціни і правила ціноутворення; цільові дотації;
- валютний курс; розміри економічних санкцій;
- державне майно і систему резервів, ліцензії, концесії, лізинг, соціальні, екологічні та інші норми і нормативи;
- науково-технічні, економічні та соціальні й регіональні програми;
- договори на виконання робіт і поставок для державних потреб.

Втручання державних органів у господарську діяльність підприємців не допускається, якщо вона не зачіпає передбачених законодавством України прав державних органів по здійсненню контролю за діяльністю підприємців.

Нормативною базою для здійснення підприємницької діяльності з 01.01.2004р. є Господарський кодекс України. Саме він регламентує ступінь свободи підприємницької діяльності, її основні принципи, організаційні форми підприємництва, права найму працівників і соціальні гарантії щодо використання їх праці, загальні гарантії для підприємців, державну підтримку підприємства, відповідальність суб'єктів підприємництва, діяльність іноземних підприємств в Україні, припинення підприємницької діяльності [3, с. 68].

Визначення основних понять приведених в ньому допомагають юридичним і фізичним особам здійснювати підприємницьку діяльність.

А саме: підприємництво – це самостійна ініціатива, систематична, на власний ризик діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг та заняття торгівлею з метою одержання прибутку [1].

Підприємство – це самостійний господарюючий статутний суб'єкт, який має права юридичної особи та здійснює виробничу, науково-дослідницьку і комерційну діяльність з метою одержання відповідного прибутку (доходу) [2].

Підприємство (фірма) повинно організовуватися, діяти та господарювати в межах законодавства, що регулює всі напрямки його (її) діяльності.

Отже, можна виділити основні юридичні акти, які здійснюють таке регулювання (рис. 1).

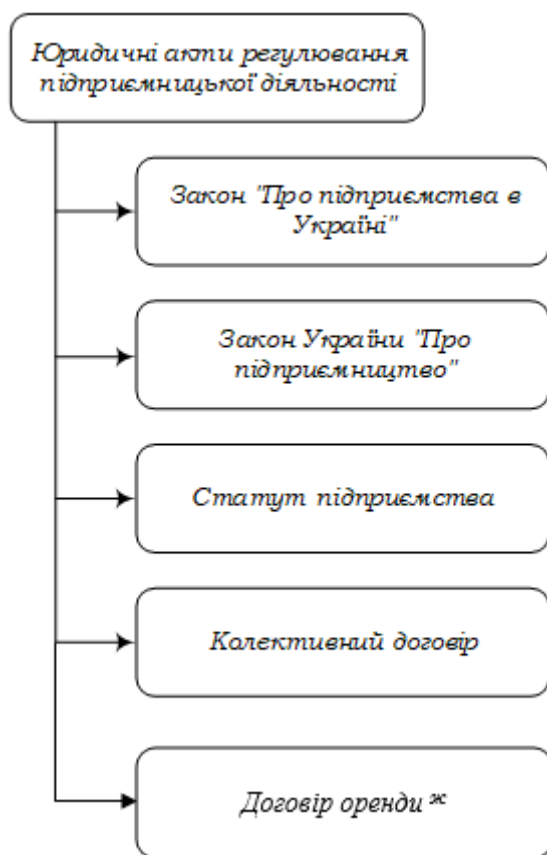

Рис. 1. Основні юридичні акти регулювання підприємницької діяльності

Примітка *^ж застосовується лише у випадках необхідності оренди основних засобів

Побудовано авторами з врахуванням джерела [4]

Закон «Про підприємства в Україні» регламентує діяльність різних видів підприємств. Цей Закон:

- визначає види та організаційні форми підприємств, правила їхнього створення та ліквідації, механізм здійснення ними підприємницької діяльності;
- створює однакові правові умови для діяльності підприємств незалежно від форми власності й системи господарювання;
- забезпечує самостійність підприємств, чітко фіксує їхні права та відповідальність у здійсненні господарської діяльності;
- регулює відносини з іншими суб'єктами господарювання і державою.

Закон України «Про підприємництво» визначає загальні правові, економічні та соціальні засади здійснення підприємницької діяльності (підприємництва) громадянами та юридичними особами на території України, встановлює гарантії свободи підприємництва та його державної підтримки.

Статут підприємства являє собою зібрання обов'язкових правил, що регулюють його індивідуальну (їхню сукупну) діяльність, взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання. Статут має відповідати основним положенням закону України про підприємства; його затверджує власник (власники) чи засновник (засновники) підприємства (добровільного об'єднання підприємств), а для державних підприємств – власник майна за участю відповідного трудового колективу [4].

Колективний договір являє собою угоду між трудовим колективом в особі профспілки та адміністрацією (власником чи вповноваженим ним органом), що укладається (уточнюється) щорічно і не може суперечити чинному законодавству України. Він регулює виробничі, трудові та економічні відносини трудового колективу з адміністрацією (власником) будь-якого підприємства, яке використовує найману працю.

Таким чином, алгоритм дій менеджменту підприємства полягає в аналізі ситуації, визначенні правової інформації, необхідної для її вирішення, мобілізації інформаційних ресурсів (власних і залучених), прийнятті рішення, реалізації його, з врахуванням зворотнього зв'язку і наступної корекції дій.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про підприємництво» від 29.01.20 № 698-XI, зі змінами та доповненнями.
2. Закон України «Про підприємства» від 27.03. 91 N 887-XII, зі змінами та доповненнями.
3. Інформаційне забезпечення підприємницької діяльності. Навчальний посібник. Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2013. – 248с.
4. Мочерний С. В. Основи підприємницької діяльності. – К., 2001. – 280 с.